

Využití ICT pro rozvoj klíčových kompetencí

CZ.1.07/1.5.00/34.0448

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0448
Číslo materiálu	ICT- CJ2-2/17 Bohumil Hrabal – Ostře sledované vlaky
Název školy	Střední odborná škola elektrotechnická, Centrum odborné přípravy, Zvolenovská 537, Hluboká nad Vltavou
Autor	Mgr. Alena Kotulová
Tématický celek	Literatura
Ročník	4. ročník SOŠ
Datum tvorby	I. 2013
Anotace	Pracovní list – Bohumil Hrabal – Ostře sledované vlaky
Metodický pokyn	Lze použít při výuce jako přípravu k ústní maturitní zkoušce z českého jazyka a literatury.
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno : .....

Třída : .....

Interpretace literárního díla podle obecné struktury zadání

Bohumil Hrabal

Ostře sledované vlaky

A vložil jsem obě ruce do horké vody, díval se, jak zvolna ze mne vytéká krev, jak je voda růžová, jak ale pořád ta červená krev tak zdatně proudí, jako by mi ze zápěstí někdo vytahoval dlouhý, pérující červený fáč, tančící závojíček... a potom jsem houstl ve vaně, tak jako houstla ta barva, kterou jsme natírali ten plot kolem celých státních dílen a museli jsme do ní lít terpentýn ... a hlava se mi naklonila a do úst mi tekla malinová limonáda, která ale byla lehce slaná ... a potom ta soustředěné modré a fialové kruhy, který pérovaly jako pohybující se barevné spirály ... a potom se nade mnou naklonil stín a tvář zavadila brada zarostlá strniskem. Byl to ten zedník v bílých šatech.

Interpretace literárního díla podle obecné struktury zadání - modelové řešení

Bohumil Hrabal

Ostře sledované vlaky

1. Určete literární druh a žánr, tvrzení doložte na úryvku:

Jedná se o prozaické dílo, text je vyjádřen pomocí vět a je členěn na odstavce. Literárním druhem je epika a literárním žánrem novela. Autor se inspiroval skutečnou událostí, kdy partyzáni vyhodili do povětří vlak vezoucí munici.

2. Stručně přibližte obsah díla:

Příběh se odehrává v zimě roku 1945 na železniční stanici Kostomlaty. Hlavní hrdina dvaadvacetiletý začínající výpravčí Miloš Hrma se vrací znovu do služby po delší době, kdy se léčil na psychiatrii, protože si podřezal žíly kvůli své dívce Máše. Po návratu se znovu setkává se svými spolupracovníky, především s výpravčím Hubičkou, který je znám tím, že se mu líbí každá žena. Celý den projíždí stanicí německé ostře sledované vlaky. Jeden natolik upoutá Hrmovu pozornost, že si toho všimne i ostraha transportu a zajme jej. To ho mohlo stát za normálních okolností život, neboť vlaky byly přísně hlídány kvůli partyzánům. Německý velitel si ale všimne jeho podřezaných zápěstí a propustí ho. Hrma se vrací opět na stanici v době, kdy tam dorazila inspekce, aby vyšetřila přestupek výpravčího Hubičky. Výpravčí Hubička předcházející noci potiskl zadnici telegrafistce Zdence Svaté. Lidé z inspekce shledají Hubičku nevinným a odjíždějí. Výpravčí Hubička sdělí Hrmovi, že jejich stanicí projede o půlnoci transport vojenských zbraní, který budou chtít zlikvidovat. Miloš Hrma se rozhodne, že tento sabotážní čin provede. Vhodí bombu ze semaforu do jedoucího německého muničního vlaku. V poslední chvíli jej však zpozoruje německý voják, který ho postřelí. Současně vystřelí i Hrma. Vzájemně se zasáhnou a oba spadnou do příkopu, kde umírají vedle sebe při výbuchu.

3. Charakterizuj dílo z hlediska jazykového a kompozičního:

Jedná se o souvislý děj. Příběh je vyprávěn v ich-formě hlavním hrdinou Milošem Hrmou. Setkáme se zde s hovorovou češtinou, kde drsnost vyjadřování je zjemněna lyričností textu. Místy se objevují vulgarismy. Důležitou roli sehrává i volba některých jmen (Hrma, Hubička, Svatá, Victoria). Autor často užívá opakování spojovacích výrazů, nevšedních přirovnání a vyjádření. Novela obsahuje šest bezejmenných kapitol, kdy průběh událostí je místy přerušován vzpomínkami hlavního hrdiny.

4. Vyjádřete hlavní myšlenku díla (námět, téma, motivy):

Novela ukazuje nesmyslnost války, která zásadním způsobem mění každodenní život obyčejných lidí a má vliv na jejich činy a charakter. Stěžejním tématem díla je proměna hlavního hrdiny z chlapce na muže (první sexuální zkušenost, hrdinský čin).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. Charakterizuj hlavní postavy:

Miloš Hrma - dvaadvacetiletý pracovník u drah, vypravěč příběhu, precitlivělý, poněkud bojácný, osamělý, s nízkým sebevědomím, což zapříčinilo selhání při milostném pokusu a neúspěšný pokus o sebevraždu. Díky Victorii se stává mužem, nabývá zpět sebevědomí a snad i proto se rozhodne hodit bombu na projíždějící vlak. Hrabal ukazuje, že hrdinského skutku je schopen i ten do něhož bychom to nečekali.

Hubička – výpravčí, dokáže si užívat života, z ničeho si nic nedělá, je velký sukničkář a přitahuje problémy, se kterými si umí v každé situaci poradit, nebojí se bojovat za správnou věc.

Přednosta stanice – trochu komická postava, která si nepřeje nic jiného, než klid. Jeho podřízení jej však umějí vykolejit, takže se uklidňuje tím, že se chodí vykřičet do světlíku, či se odreagovává u svých věrných holubů, které miluje.

7. Uveďte podstatné informace ze života autora:

Bohumil Hrabal se narodil v roce 1914 v Brně a zemřel roku 1997 v Praze. Patřil mezi nejvýznamnější prozaiky současnosti. Studoval na gymnázium a potom na právnické fakultě. Bohumil Hrabal vystřídal řadu povolání (úředník, výpravčí, kulisák, balič papíru, dělník) Nakonec se stal spisovatelem z povolání. Přispíval do různých časopisů, např. do časopisu Květen nebo Červený květ. Hrabal nebyl členem komunistické strany, a proto v 70. a 80. letech nemohl vydávat své knihy, a tak některé vyšly až v exilu. Patří mezi nejčtenější a nejčastěji překládané české spisovatele. Bohumil Hrabal tragicky zahynul po pádu z okna ortopedické kliniky nemocnice Bulovka.

Díla: Perlička na dně, Příliš hlučná samota, Obsluhoval jsem anglického krále, Postřižiny, Slavnosti sněženek

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroje:

Seznam literatury a pramenů

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

Použité zdroje:

1. HRABAL, Bohumil. *Ostrře sledované vlaky*. Mladá fronta: Praha, 2009.
2. SOCHROVÁ, Marie. *Čtenářský deník k Literatuře v kostce*. Dotisk 2. vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 2001.
3. POLÁŠKOVÁ T. a kol. *Literatura – přehled středoškolského učiva, edice Maturita*, nakladatelství PV.